

Státní okresní archiv Klatovy

Místní školní rada Podmokly

1898–1919

Inventář

EL NAD č.: 1559

AP č.: 664

Eva Ulrichová

Klatovy 2018

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	5
III. Archivní charakteristika archivního fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	6
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	6
Seznam použitých pramenů a literatury	7
Příloha: Seznam použitých zkratk	8
Inventární seznam	9

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Původci archivního fondu: Místní školní rada Podmokly (1868–1949)

Místní školní rada Podmokelsko–kadešická (1883–1885)

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Místní školní rada v Podmoklech vznikla podle tohoto nařízení pravděpodobně v roce 1868, z nejstaršího období však nejsou o její činnosti zprávy. Jednotřídní Obecná škola v Podmoklech neměla vlastní budovu. V roce 1874 najala místní školní rada k výuce místnost v domě čp. 52. Ke škole byly přiškoleny obce Podmokly a Rok.

Podle zápisů ve školní kronice v roce 1883 c. k. zemská školní rada nařídila výnosem ze dne 24. února 1883 spojení jednotřídních obecných škol v Kadešicích a Podmoklech pod jednu dvoutřídní školu. Stejně tak sjednotila školní obce pod jednu Podmokelsko–kadešickou. Nová školní budova měla být postavena na poloviční cestě mezi Kadešicemi a Podmokly na místě zvaném Chocholice. Obě obce byly proti tomuto nařízení. Až na základě navržení pokuty předsedovi Místní školní rady v Podmoklech došlo dne 12. září 1883 k volbě nové místní školní rady obcí Podmokly a Kadešice. Dále bylo rozhodnuto, že do postavení společné školní budovy bude 1. třída s řídícím učitelem v Podmoklech a 2. třída s podučitelem v Kadešicích. Dne 16. září 1883 měla Místní školní rada Podmokelsko–kadešická složit slib, ten vykonala až 27. dubna 1884. Jednou z povinností bylo projednání stavebního místa s Matějem Fuchsem, který se však rozhodl původně přislíbený pozemek neprodat. Ve školním roce 1883–1884 se místní školní rada nesešla ani jednou, přestože podmínky provozu školy byly ve velmi špatném stavu.

Dne 25. září 1884 podaly obce Podmokly a Kadešice a Místní školní rada Podmokelsko–kadešická petici s žádostí, aby v obou obcích zůstaly školy jednotřídní, k zemskému sněmu, který se usnesl tuto žádost podpořit a předal ji k vyřízení ministerstvu kultu a vyučování. C. k. zemská školní rada, které byla žádost postoupena, nařídila výnosem ze dne 22. února 1885, aby se provedlo nové šetření této záležitosti. Podle výsledku tohoto jednání, konaného 13. května 1885, rozhodla c. k. zemská školní rada výnosem ze dne 4. prosince 1885 o zrušení dosavadní školní obce

Podmokelsko–kadešické a rozdělení na dvě školní obce Podmokly a Kadešice, které budou mít samostatné jednotřídní školy.

C. k. Okresní školní rada v Sušici výnosem ze dne 25. ledna 1886 nařídila volbu nové Místní školní rady v Podmoklech a zároveň předložení plánu školní budovy. Dne 20. února 1886 zaslala místní školní rada žádost k c. k. Okresní školní radě v Sušici o schválení budovy, ve které se vyučovalo, za školní budovu. Žádost byla schválena s podmínkou, že budova bude opravena a také bude zřízena zahrádka, studna a dřevárna. Ve školním roce 1892–1893 navštěvovalo školu 79 dětí. Z tohoto důvodu se dne 25. listopadu 1892 konalo komisionelní jednání o zřízení druhé třídy, která byla výnosem c. k. zemské školní rady ze dne 6. září 1893 povolena a dne 1. listopadu otevřena.

Dne 3. února 1908 projednávala místní školní rada na své schůzi stavbu nové školní budovy a usnesla se, že z důvodů velkého zadlužení obce není možné stavbu povolit. Stejně tak se rozhodla v roce 1912, kdy podala žádost k c. k. okresní školní radě o odložení stavby o dva roky. Úřední jednání o vhodném pozemku se konalo 18. dubna 1914. Komise uznala za nejvhodnější místo ke stavbě pozemek katastrální číslo 411. Z důvodů vypuknutí světové války, však ke stavbě školní budovy nedošlo.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. Všichni zvolení členové Místní školní rady v Podmoklech dne 7. února 1921 složili slib do rukou úředního zmocněnce Františka Mikše, řídícího učitele v Podmoklech. V dalších letech probíhaly pravidelně volby do místní školní rady dle platných zákonů.

Ve školním roce 1922–1923 byla místní školní rada vyzvána okresním školním výborem, aby oznámila, který pozemek pro školu vybrala. Ke stavbě však nedošlo. V únoru 1925 nařídil okresní školní výbor, aby místní školní rada zahájila jednání ke stavbě školní budovy. Ta se odvolala k zemskému školnímu výboru, který výměrem ze dne 31. prosince 1925 rozhodl, že do konce roku 1930 musí být zahájeno vyučování v nové školní budově. Dne 6. dubna 1930 byla stavba zahájena podle projektu Václava Beneše, stavitele a architekta z Klatov. Kolaudační řízení proběhlo dne 25. září 1931 a vyučování bylo zahájeno dne 5. října 1931.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady, nebo mohl být k tomuto účelu jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce).

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. V Podmoklech byla zvolena nová místní školní rada, která dne 29. března 1946 složila slib do rukou okresního školního inspektora Václava Presla.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo. Dne 31. prosince 1949 uzavřela Místní školní rada v Podmoklech pokladní deník a knihu zápisů. Od 1. ledna 1950 proplácel věcný náklad na školu místní národní výbor – referent pro školství, osvětu a tělesnou výchovu.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochovaná archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní školní rady nacházela v budově školy. Kdy byla předána do archivu, se nepodařilo zjistit.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Fond tvoří archiválie místní školní rady z let 1898–1919. Jazykem archiválie je čeština. Archiválie (úřední kniha) je roztrhaná a bez vazby. Rovněž chybí i strany 1–36, 69–72 a 93–98. Poslední strana má číslo 112.

Fond obsahuje 1 úřední knihu (0,01 bm) z let 1898–1919.

Při zpracování fondu došlo ke změně časového rozsahu z 1898–1918 na 1898–1919, což je poslední datum zápisu.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Fond obsahuje 1 knihu zápisů ze schůzí z roku 1898–1919, které poskytují přehled o složení místní školní rady a její činnosti v daných volebních obdobích.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala v roce 2017 a archivní pomůckou opatřila v roce 2018 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 16. 4. 2018

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOKA Klatovy, fond *Základní devítiletá škola Podmokly*, knihy inv. č. 148–151.

SOKA Klatovy, fond *Archiv obce Podmokly*, knihy inv. č. 1–5.

SOKA Klatovy, fond *Místní národní výbor Podmokly*, obecní kronika.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařsko-královský
čj.	číslo jednací
čp.	číslo popisné
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kol.	kolektiv
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	Sbírka zákonů
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOKA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedm. č.
------------	-------	---------------	-------------------

Úřední knihy

Správní knihy

1	Zápisy ze schůzí (16. 5. 1898 – 5. 12. 1919)	1898–1919	ukn 1
---	--	-----------	-------

Název archivní pomůcky:	Místní školní rada Podmokly
Značka archivního fondu:	MŠR Podmokly
Časové rozmezí:	1898–1919
Počet evidenčních jednotek:	1 (1 úřední kniha)
Počet inventárních jednotek:	1
Rozsah v bm:	0,01
Stav ke dni:	16. 4. 2018
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	11
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 16. 4. 2018 – čj. SOAP/040-0298/2018